

ВІДГУК
офіційного опонента
на дисертацію
Касьяновського Євгена Владиславовича
на тему
«Управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки на
основі індикативного оцінювання»,
що подана на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук
за спеціальністю
08.00.03 - економіка та управління національним господарством

Актуальність дисертаційного дослідження. Реальний сектор національної економіки є одним із локомотивів її динамічного розвитку, запорукою якого можуть стати інвестиції в реальний сектор за умови ефективного управління ними. Водночас, реальний сектор функціонує в умовах, які є надзвичайно динамічними. Це вимагає підвищення гнучкості управління інвестиціями в реальний сектор, його здатності адаптуватись до змін, що є можливим при наявності певних індикаторів на основі розрахунку яких приймаються управлінські рішення, спрямовані на забезпечення належної віддачі від залучення інвестицій у вигляді покращення результатів функціонування реального сектору.

Важливість вищевикладених аспектів, недостатній їх теоретичний розгляд та особливості функціонування реального сектору національної економіки засвідчують правильний та своєчасний вибір дисертантом напрямку дослідження.

Актуальність і наукова значущість вирішення проблем, пов'язаних з удосконаленням управління інвестиціями в реальний сектор на основі індикативного оцінювання правомірно обумовили вибір теми дисертації, її мету, задачі та предмет дослідження. Коло питань, що розглядаються у даній роботі також свідчить про своєчасність виконання дисертаційної роботи Касьяновського Євгена Владиславовича, підтверджує її теоретичну та практичну значимість.

Зв'язок дисертаційного дослідження з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження пов'язане з планом науково-дослідницьких робіт Класичного приватного університету, зокрема, за темою «Розвиток національної економіки в контексті сучасної економічної теорії» (номер державної реєстрації 0116U000798), в межах якої автором удосконалено методичний інструментарій індикативного оцінювання інвестицій та результатів функціонування реального сектору національної економіки.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. Положення дисертаційної роботи, висновки та рекомендації, які містяться в роботі достатньо обґрунтовані, опрацьовані в повній відповідності з метою і завданням, предметом і об'єктом дослідження, базуються на загальнонаукових положеннях економічної науки і результатах наукових досліджень, їх узагальнень, критичному осмисленні робіт вітчизняних та зарубіжних вчених з широкого кола економічних проблем, пов'язаних із управлінням інвестиціями в реальний сектор та індикативним оцінюванням.

Дисертант поставив за мету поглибити теоретико-методичні положення та розробити практичні рекомендації щодо управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки на основі індикативного оцінювання.

Об'єкт, предмет та мета роботи логічно пов'язані та достатньо чітко окреслюють поле дослідження.

Достовірність основних положень та висновків дисертації забезпечується застосуванням відомих методів наукового пізнання та проведення досліджень, зокрема, евристичний, статистичний, індексний та матричний методи, порівняльного аналізу й узагальнення, декомпозиції та експертного аналізу, нормування та агрегування, методи трендового аналізу та економіко-математичного моделювання.

Методичні підходи і методи дослідження, які застосовані дисертантом,

не містять суперечностей, є адекватними проблемі, що вирішується за допомогою поставлених завдань.

Дисертаційне дослідження Касьяновського Є.В. достатньо аргументоване і базується на використанні офіційної інформації Державної служби статистики України та інших джерел. У роботі проаналізовано монографічні дослідження українських і зарубіжних економістів, дані інформаційних бюлетенів, статистичних збірників тощо.

Робота має класичну структуру, є обґрунтованою, логічно витриманою, що дало можливість автору розкрити зміст проблеми, дослідити її теоретичні й практичні аспекти, зробити висновки та сформулювати пропозиції.

Методично дослідження розгортається за схемою від загального до часткового, розпочинаючись із розгляду теоретико-методичних аспектів управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки, переходячи до індикативного оцінювання як основи управління інвестиціями в реальний сектор та завершуючись пропозиціями щодо управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки.

У висновках повною мірою висвітлено результати виконання означених здобувачем завдань.

В дисертації автором використано значну кількість літературних джерел (227 найменувань), продемонстровано вміння застосовувати сучасні методи наукових досліджень, висновки побудовані на базі змістовного фактичного і статистичного матеріалу. Все це зумовило необхідну достовірність зроблених висновків і наукових концепцій. Необхідно наголосити на вдалому використанні автором методів оцінки та аналізу економічних явищ, що досліджуються.

Дисертаційне дослідження Касьяновського Є.В. відзначається структурованістю, методичною завершеністю та чіткістю зроблених висновків і рекомендацій, які апробовані автором на 7 Міжнародних та Всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях.

Все це дозволяє стверджувати, що отримані в дисертаційному

дослідженні результати є достатньо обґрунтованими і достовірними.

Наукова новизна положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації. У дисертаційній роботі розглянуто широке коло методичних та практичних проблем щодо управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки на основі індикативного оцінювання.

Основні результати дослідження, на нашу думку, полягають у наступному.

Автором запропоновано підхід до управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки, в основі якого – індикативне оцінювання, що дає змогу встановити причинно-наслідкові зв'язки між індикаторами інвестицій у реальний сектор з індикаторами результатів функціонування реального сектору та розробити на цій основі напрями підвищення результативності управління інвестиціями (с. 55-70).

Важливим науковим здобутком дисертанта необхідно вважати удосконалення класифікації видових проявів інвестицій, яка, на відміну від існуючих, доповнена ознакою «сфера призначення інвестицій», що дає змогу виокремлювати інвестиції в реальний сектор, інвестиції в бюджетний сектор, інвестиції в забезпечення фінансового обігу та інвестиції в зовнішньоекономічну діяльність, а також встановити взаємозв'язок обсягів спрямованих інвестицій і результатів функціонування секторів національної економіки (с. 31-38); трактування сутності поняття «інвестиції», яке, на відміну від інших, базується на їх розгляді як об'єкта спрямування та передбачає їх розуміння як відносин щодо залучення коштів інвестиційного характеру у види економічної діяльності з метою покращення результатів функціонування національної економіки (с. 28-31); методичного інструментарію індикативного оцінювання інвестицій у реальний сектор економіки та результатів його функціонування, що, на відміну від існуючих, включає інструменти оцінювання інвестицій у реальний сектор та результатів його функціонування, що дає змогу сформувати базу для розробки напрямів,

реалізація яких забезпечить підвищення результативності управління інвестиціями в реальний сектор(с. 87-89); переліку індикаторів інвестицій у реальний сектор та результатів його функціонування, який, на відміну від інших, сформований на основі сигнального підходу з використанням евристичного методу, передбачає поділ індикаторів на статичні та динамічні й надає змогу здійснити інтегральну оцінку інвестицій у реальний сектор та результатів його функціонування(с. 89-90); архітекtonіки системи управління інвестиціями в реальний сектор економіки, яка, на відміну від існуючих, включає чотири контури управління, а саме: інформаційно-аналітичний, діагностико-функціональний, результативно-реагуючий, контролюючий, – кожен з яких відповідає за виконання певних управлінських дій, що надає змогу можливість забезпечувати результативність управління інвестиціями в реальний сектор, базуючись на взаємозв'язку інтегрального індикатора інвестицій та індикаторів результатів функціонування реального сектору національної економіки (с.214-216).

Заслужують на увагу розробки автора що набули подальшого розвитку, а саме - підхід до визначення результативності управління інвестиціями в реальний сектор, що базується на багатокритеріальному оцінюванні з використанням індексного методу та надає змогу врахувати при визначенні результативності не лише наслідки збільшення інвестицій у реальний сектор та підвищення результатів його функціонування, а й реагування реального сектору на зміну інвестицій (с. 179-180) - та підхід до діагностування ситуацій функціонування реального сектору, що, на відміну від інших, базується на врахуванні прогнозних змін статичного та динамічного індикаторів інвестицій, а також зміни відповідних (економічних, соціальних або екологічних) результатів функціонування за видами економічної діяльності реального сектору, подання яких у вигляді тривимірної матриці надає змогу розмежувати зони прогресивних змін, відносної стабільності та проблемних ситуацій й обрати відповідні напрями управління інвестиціями в реальний сектор (с.198-206) .

Значення результатів дисертаційного дослідження для науки і практики, рекомендації щодо їх подальшого використання. Наукове значення одержаних результатів полягає в удосконаленні теоретико-методичних положень та розробці практичних рекомендацій щодо управління інвестиціями в реальний сектор економіки на основі індикативного оцінювання.

Теоретичні узагальнення, які зроблені в дисертаційній роботі, поглиблюють розуміння сутності деяких економічних категорій (інвестиції, управління інвестиціями, результативність управління). Методичні положення та практичні рекомендації, викладені в дисертації, дають змогу підвищити рівень ефективності й результативності стратегічного планування макроекономічних процесів. Пропозиції та висновки дисертаційного дослідження можуть бути використані при розробці заходів щодо управління інвестиціями на макрорівні.

Практичне значення одержаних наукових результатів підтверджено їх практичним впровадженням та теоретичною апробацією. Так, результати дисертаційного дослідження були використані в роботі департаменту економіки, фінансів та міського бюджету Дніпровської міської ради та Головного управління ДФС у Дніпропетровській області.

Отримані наукові результати використовуються у навчальному процесі Класичного приватного університету під час викладання дисциплін «Національна економіка», «Інвестування».

Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій дисертаційного дослідження в опублікованих працях та авторефераті. Зміст автореферату повною мірою відображає зміст дисертаційної роботи. В авторефераті викладено основні результати наукової розробки, отримані в процесі дослідження, висвітлено ступінь їх наукової новизни, висновки і рекомендації щодо використання результатів у практичній діяльності державних і регіональних органів влади.

Зміст та завершеність дослідження. Представлене дисертаційне

дослідження складається із вступу, трьох логічно пов'язаних розділів, висновків та списку використаних джерел за окремими розділами, загальних висновків та додатків. Основний зміст роботи викладено на 199 сторінках. Робота містить 18 рисунків та 81 таблицю.

У загальних висновках викладені найбільш важливі теоретичні та практичні результати, отримані в ході дослідження, сформульовані висновки та рекомендації щодо наукового та практичного застосування здобутих результатів, розкриті методи вирішення означеного в дисертації наукового завдання, обґрунтована достовірність результатів. В додатках наведені матеріали, які доповнюють основний зміст та засвідчують впровадження результатів дисертаційної роботи.

Дискусійні положення і зауваження. Не заперечуючи важливість та оригінальність представленого дослідження та оцінюючи дисертаційну роботу в цілому позитивно, варто відзначити наявність певних недоліків і дискусійних моментів.

1. У пункті 1.1 (с. 22-30) автором докладно описано підходи до трактування сутності інвестицій, наведено їх переваги та недоліки, що дало змогу сформулювати авторське визначення інвестицій. На наш погляд, було б доцільно більш чітко аргументувати вибір економічного підходу до розуміння сутності інвестицій, якого дотримується дисертант при формуванні цього визначення.

2. На стор. 52 автор наводить основні ознаки напрямів управління проактивного характеру. Цілковито погоджуючись з автором, вважаємо, що логічно було б описати також ознаки напрямів управління реактивного характеру. Також потрібно було уточнити який характер мають розроблені автором в.п.3.3. напрями (с.213).

3. Недоліком дослідження є відсутність у роботі аналізу нормативно-правової бази щодо управління інвестиціями.

4. У пункті 2.1 на рис. 2.2. (с. 97) наведено систему показників оцінки результатів функціонування реального сектора національної економіки, але з

рисунок не зовсім зрозуміло які показники до яких результатів відносяться, а саме економічних, соціальних чи екологічних. На наш погляд, було б більш доцільно та інформативно проаналізувати цю систему показників з розподілом на три згадані вище групи.

5. Автором не надано уваги дослідженню вкладу реального сектора у національну економіку та його кількісному обґрунтуванню.

6. З роботи не зрозуміло чи можливе застосування шкали інтерпретації значень інтегрального індикатора результатів функціонування реального сектора національної економіки (наведеної на с. 151.) для інтерпретації значень індикаторів економічних, соціальних та екологічних результатів, на основі яких інтегральний індикатор було розраховано.

7. У пункті 3.3 автором запропоновано напрями управління інвестиціями на основі тривимірної матриці (с. 202, рис.3.7.). При цьому, дискусійною є теза стосовно того, що напрями управління варто розробляти виключно для зони проблемних ситуацій.

Необхідно зазначити, що висловлені зауваження не зменшують загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Касьяновського Є.В. та носять дискусійний характер.

Загальний висновок по дисертаційній роботі щодо її відповідності встановленим вимогам

Дисертаційна робота виконана Касьяновським Євгеном Владиславовичем на тему «Управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки на основі індикативного оцінювання» є кваліфікованою, самостійною та завершеною науковою працею, яка має значення для управління інвестиціями на макрорівні.

Глибина дослідження, отримані наукові результати, рівень подання матеріалу, перелік публікацій віддзеркалюють наявність теоретичних, методичних та аналітичних наукових розробок, які є предметом захисту кандидатської дисертації за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. Публікації повною мірою розкривають зміст

дисертаційної роботи.

Зміст автореферату відповідає основним положенням дисертаційної роботи. Оформлення роботи, її структура та обсяг відповідають вимогам МОН України до кандидатських дисертацій, зокрема пп. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 р. із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р. Напрямок і профіль дисертації відповідають спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством, а здобувач Касьяновський Євген Владиславович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського

О. І. Маслак

